

RUNNING ON

CHRISTIAN RINDERKNECHT

El tigre y el corzo

Una antología bilingüe

Attila József

Traducción de Christian Rinderknecht

2025

© Traducción de Christian Rinderknecht, 2025.
© Cubierta de Max Wang (□□□), 2025.

Esta traducción está dedicada a XXX.

El tigre y el corzo	2
<i>Sólo tú deberías leer mis poemas</i>	2
Un hombre cansando	4
¿Por qué me hablaste mal?	6
<i>No seas tonta</i>	8
<i>Trenes de carga desviando</i>	10
<i>Consciencia</i>	12
I. <i>El amanecer desata el cielo de la tierra</i> .	12
II. <i>Vi cuadros embadurnados con azul</i> . .	12
III. <i>Estoy flaco, a veces sólo como pan</i> . .	14
IV. <i>Así como un montón de leña</i>	14
V. <i>A la estación de tren de carga</i>	16
VI. <i>He aquí el tormento interior</i>	16
VII. <i>Por debajo del atardecer, levanté los ojos</i>	18
VIII. <i>El silencio escuchaba atentamente</i> .	18
IX. <i>Oí el hierro sollozar</i>	20
X. <i>Es un hombre mayor</i>	20
XI. <i>Vi la felicidad</i>	22
XII. <i>Vivo cerca del ferrocarril</i>	22
<i>Envejecerás y te arrepentirás</i>	24
El inventario está listo	28
Pon tu mano	30
Simplemente el mar vino	32
Glosario en inglés	34

Sólo tú deberías leer mis poemas,
tú que me conoces y me amas,
ya que navegas la nada
y sabes lo que advendrá, como el adivino,

porque el silencio apareció en tus sueños
con forma humana,
y en tu corazón a veces se detiene
el tigre y el corzo manso.

A principios de junio 1936

Csak az olvassa veremet,
ki ismer engem és szeret,
mivel a semmiben hajóz
s hogy mi lesz, tudja, mint a jós,

mert álmaiban megjelent
emberi formában a csend
s szívében néha elidőz
a tigris meg a szelid őz.

1936 június eleje

Un hombre cansando

En los campos, solemnes campesinos
emprenden la vuelta silenciosa a casa.
Tumbados juntos estamos el río y yo;
hierbas tiernas duermen bajo mi corazón.

Una vasta serenidad corre con el río plácido,
desazón y cargas parten y se vuelven rocío;
ni hombre ni niño, ni húngaro ni hermano,
sólo un hombre cansado y echado aquí.

La tarde prodiga su paz,
soy una rebanada de su pan caliente;
el cielo también descansa sobre el tranquilo
río Maros,
y toman el fresco en my frente, las estrellas.

Agosto 1923

Megfáradt ember

A földeken néhány komoly paraszt
hazafelé indul hallgatag.
Egymás mellett fekszünk: a folyó meg én,
gyenge füvek alusznak a szívem alatt.

A folyó csöndes, nagy nyugalmat görget,
harmattá vált bennem a gond és teher;
se férfi, se gyerek, se magyar, se testvér,
csak megfáradt ember, aki itt hever.

A békességet szétosztja az este,
meleg kenyérből egy karaj vagyok,
pihen most az ég is, a nyugodt Marosra
s homlokomra kiülnek a csillagok.

1923 august

¿Por qué me hablaste mal?

¿Por qué me hablaste mal?
Yo no te herí, amigo mío;
por alguna razón estás enojado,
con todo mi corazón te pido perdón,
y me gustaría que me acompañases ahora
a ver los leñadores
y tumbarte conmigo en el bosque;
el follaje oleará por encima nuestras cabezas,
desde el fresco fondo marino miraremos al
cielo
donde las nubes nacientes empiezan a mudar-
se en ojas.
Allí una vasta serenidad nos abrazará
y será tan buena para nosotros ahora,
tres veces más buena si dos la reciben,
por eso me gustaría que vinieses conmigo
hasta que se oiga el tañido de la campana en
el atardecer;
nos quitaremos los cardos uno de otro
y nos pasearemos de vuelta a casa, igual de
cansados,
como los peones con las azadas,
taciturnos obradores que,
en el poder apaciguador de los campos,
sembraron semillas que rinden el céntuplo.

Miért mondottál rosszat nékem

Miért mondottál rosszat nékem?
Én nem bántottalak, barátom,
Hogyha valamiért haragszol,
szívesen bocsánatot kérek
s szeretném, ha most velem jönnél,
mégnezzük majd a favágókat
s leheverünk együtt az erdőn,
fejünk fölött hullámzanak a lombok,
hűs tengerfenékről az eget nézzük,
ahol meg zsenge felhők lombosodnak.
Ott nagy nyugalom karol majd belénk
és nékünk az most olyanigen jó lesz,
háromszoros a jó, ha kettő kapja,
azért szeretném, hogyha velem lennélek,
míg odahallik este a harangszó,
a bogáncsokat leszedjük egymásról
s hazaballagunk éppolyan fáradtan,
miként a kapás, szótalan munkások,
akik a földek békés erejébe
százannyit termő magokat vetettek.

1924 jan. 23.

No seas tonta.
Corres como el viento de la madrugada,
algún día te atropellará un coche.
De hecho, fregué mi mesita,
y ahora la luz suave de mi pan brilla más pura.

Pues regresa; si quieres
compraré una manta para mi cama de hierro.
Una manta ordinaria, gris.
Le caerá bien a mi Pobreza, que te quiere,
y el Señor también te ama,
y me ama también.
El Señor nunca viene con gran esplendor,
no quiere arruinar mis ojos,
que anhelan verte,
y que te mirarán con belleza.
Cuando regreses, te besaré con cuidado,
no te arrancaré el abrigo.
Te contaré todos los nuevos chistes,
porque hallé muchos desde entonces,
y qué alegre te pondrás y te sonrojarás,
y cómo mirarás al suelo,
y nos reiremos a carcajadas,
y nos oirán nuestros vecinos
y hasta los taciturnos y austeros jornaleros
que, entre sus sueños cansados y quebrados,
empezarán a sonreirse también.

Otoño 1925

Olyan bolond vagy
szaladsz
akár a reggeli szél.
Még elüt valamelyik autó.
Pedig lesikáltam kis asztalomat
és most
tisztábban világít kenyерem enyhe fénye.
No gyere vissza, ha akarod
veszek takarót vaságyamra.
Egyszerű, szürke takarót.
Illik az
szegénységemhez, aki szeret téged
és az Úr is szereti nagyon
és engem is szeret az Úr
nem jön soha nagy fényességgel
Nem akarja, hogy elromoljanak
szemeim, akik
nagyon kívánnak látni téged.
És nagyon szépen néznek majd terád
ha visszajössz
vigyázva foglak megcsókolni,
nem tépem le rólad a kabátot
és elmondom mind a sok tréfát,
mert sokat kieszeltem azóta,
hogy te is örülj,
majd elpirulsz,
lenézel a földre és kacagunk
hangosan, hogy behallatszik szomszédunkba
a szótlan, komoly napszámosokhoz is behal-
lik
és fáradt, összetört
álmukban majd elmosolyodnak ők is.

Trenes de carga desviando;
el duende del traqueteo
apresa el paisaje mudo
con esposas ligeras.

La luna surge sin esfuerzo,
como un preso liberado.

Las piedras trituradas yacen
en sus propias sombras,
centellean para ellas mismas,
están en su sitio como nunca antes.

¿Qué pedazo de la vasta oscurida
es esta noche pesada,
que cae sobre nosotros
como un hierro sobre el polvo?

¡Deseo nacido del sol!
Cuando la sombra cubre la cama,
¿podrías tú también velar toda la noche?

Delante del almacén
arde una lámpara empolvada.
Es sólo visible, no es luminosa;
así es el pensamiento ilusorio:
parpadea con viveza,
pero el cielo es una gran luz muerta.

Tehervonatok tolatnak,
a méla csörömpölés
könnyű bilincseket rak
a néma tájra.

Oly könnyen száll a hold,
mint a fölszabadult.

A megtört kövek
önnön árnyukon fekszenek,
csillognak
maguknak,
úgy a helyükön vannak,
mint még soha.

Milyen óriás éjszaka
szilánkja ez a sulyos éj,
mely úgy hull le ránk,
mint a porra a vasszilánk?

Napszülte vágy!
Ha majd árnyat fogad az ágy,
abban az egész éjben
is ébren
maradnál?

A raktár
előtt poros lámpa ég.
Csak látszik, nem világít,
ilyen az ész, ha áhit.
Pislog élénken, holott
nagy halott
fény az ég.

Consciencia (1934)**I**

El amanecer desata el cielo de la tierra
y, al son de su voz clara y suave,
escarabajos y niños pируetean
al entrar en la luz del día;
el aire no es húmedo,
¡la brillante levedad flota!
Con la noche se asentaron en los árboles
como pequeñas mariposas, las ojas.

II

Vi cuadros embadurnados con azul,
rojo y amarillo en mis sueños
y sentí que todo estaba en orden
— ni una sola mota de polvo volteando.
Ahora mi sueño se pone, esfumado, en mis
miembros,
y el mundo de hierro es el orden.
Con el día, una luna sale en mí y,
al llegar la noche, un sol brilla aquí dentro.

Eszmélet (1934)**I**

Földtől eloldja az eget
a hajnal s tiszta, lágy szavára
a bogarak, a gyerekek
kipörögnek a napvilágra;
a levegőben semmi pára,
a csilló könnyűség lebeg!
Az éjjel rászálltak a fákra,
mint kis lepkék, a levelek.

II

Kék, piros, sárga, összekent
képeket láttam álmaimban
és úgy éreztem, ez a rend —
egy szalló porszem el nem hibbant.
Most homályként száll tagjaimban
álmom s a vas világ a rend.
Nappal hold kél bennem s ha kinn van
az éj — egy nap süt idebent.

III

Estoy flaco, a veces sólo como pan;
rodeado por esas almas ociosas y facundas,
busco en vano más certidumbre,
como el dado.

Ninguna paleta asada halla mi boca
cuando ciño a un niño sobre mi corazón
— por muy astuto que sea,
el gato no puede pillar a la vez
el ratón de fuera y el ratón de dentro.

IV

Así como un montón de leña,
el mundo yace a granel;
cada cosa aprieta, pesa,
se arrima a la próxima,
y así todo está determinado.
Sólo lo que no es tiene una mata,
sólo lo que será puede florecer;
lo que es caera a pedazos.

III

Sovány vagyok, csak kenyерet
eszem néha, e léha, locska
lelkek közt ingyen keresek
bizonyosabban, mint a kocska.
Nem dörgölődzik sült lopcska
számhoz s szivemhez kisgyerek —
ügyeskedhet, nem fog a macska
egyszerre kint s bent egeret.

IV

Akár egy halom hasított fa,
hever egymáson a világ,
szorítjanyomja, összefogja
egyik doleg a másikát
s így mindenik determinált.
Csak ami nincs, annak van bokra,
csak ami lesz, az a virág,
ami van, széthull darabokra.

V

A la estación de tren de carga,
me tumbé detrás del pie del árbol,
como una masa de silencio;
una hierba gris alcanzó mi boca,
cruda, extraña-dulce.

Haciéndome el muerto, miraba al guardia,
que sentía qué,
y, sobre los quietos vagones, a su sombra
que se empeñaba en saltar sobre los relucien-
tes, rociados carbones.

VI

He aquí el tormento interior,
aunque la explicación yace fuera.
Tu herida es el mundo
— en llamas, caldeando —
y sientes tú alma, la fiebre.
Quedas cautivo mientras tu corazón se rebela
— así serás libre si él se complace
en no edificarte una casa
donde un dueño se aposenta.

V

A teherpályaudvaron
úgy lapultam a fa tövéhez,
mint egy darab csönd; szürke gyom
ért számhoz, nyers, különös-édes.
Holtan lestem az őrt, mit érez,
s a hallgatag vagónokon
árnyát, mely ráugrott a fényes,
harmatos szénre konokon.

VI

Im itt a szenvedés belül,
ám ott kívül a magyarázat.
Sebed a világ — ég, hevül
s te lelkedet érzed, a lázat.
Rab vagy, amíg a szíved lázad —
úgy szabadulsz, ha kényedül
nem raksz magadnak olyan házat,
melybe háziúr települ.

VII

Por debajo del atardecer, levanté los ojos
a las ruedas dentadas de los cielos:
de los hilos brillantes de la suerte
el telar del pasado había tejido la ley;
por debajo del vapor de mis sueños,
miré de nuevo en los cielos
y vi el tejido de la ley
siempre destramarse en alguna parte.

VIII

El silencio escuchaba atentamente
— La una sonó.
Podrías visitar tu infancia;
entre las paredes de cemento húmedo
podrías imaginar un poco de libertad
— pensé. Y al ponerme en pie,
las estrellas, la Osa Mayor
destellaban por encima,
como las rejas arriba en mi celda.

VII

Én fölnéztem az est alól
az eget fogaskerekére —
csilló véletlen szálaiból
törvényt szőtt a mult szövőszéke
és megint fölnéztem az égre
álmaim gőzei alól
s láttam, a törvény szövedéke
mindig fölfeslik valahol.

VIII

Fülelt a csend — egyet ütött
Fölkereshetnéd ifjúságod;
nyírkos cementfálag között
képzelhetsz egy kis sabadságot —
gondoltam. S hát hát amint fölállok
a csillagok, a Göncölök
úgy fénylenek fönt, mint a rácsok
a hallgatag cella fölött.

IX

Oí el hierro sollozar,
oí la lluvia reírse.
Vi que el pasado estaba agrietado
y que solos los recuerdos pueden olvidarse,
y cómo sólo puedo amar,
doblándome debajo de mis cargas —
¿por qué debería también fraguar un arma
de ti, fero interior dorado!

X

Es un hombre mayor el que no tiene
ni madre ni padre en su corazón,
el que sabe que acoge la vida
como un suplemento a la muerte,
y la devolverá en cualquier momento,
como un objeto encontrado
— por lo cual la guardará
el que no es ni un diós ni un sacerdote,
ni para él mismo ni para los demás.

IX

Hallottam sírni a vasat,
hallottam az esőt nevetni.
Láttam, hogy a mult meghasadt
s csak képzetet lehet feledni;
s hogy nem tudok mást, mint szeretni,
görnyedve terheim alatt —
minek is kell fegyvert veretni
belőled, arany öntudat!

X

Az meglett ember, akinek
szívében nincs se anyja, apja,
ki tudja, hogy az életet
halálra ráadásul kapja
s mint talált tárgyat visszaadja
bármikor — ezért őrzi meg,
ki nem istene és nem papja
se magának, sem senkinek.

XI

Vi la felicidad; era suave, brillante
y un quintal y medio.
En la maleza del patio de la granja
su sonrizo curva se balanceaba.
Se abatió en el charco blando y tibio,
entrecerró los ojos, pues me gruñó una vez
— hasta hoy veo con que vacilación
la luz del día jugueteaba con sus cerdas.

XII

Vivo cerca del ferrocarril.
Son muchos los trenes que vienen y van,
y miro desde lejos
cómo las brillantes ventanas vuelan de paso
en la oscuridad vacilante y vellosa.
Así los días lucientes se apuran en la noche
eterna,
y me quedo en la luz de los compartimentos,
me acudo y guardo silencio.

XI

Láttam a boldogságot én,
lágyn volt, szőke és másfél mázsa.
Az udvar szigorú gyöpén
imbolygott göndör mosolygása.
Ledőlt a puha, langy tócsába,
hunyorgott, röfftent még felém —
ma is látom, mily tétevázva
babrált pihéi közt a fény.

XII

Vasútnál lakom. Erre sok
vonat jön-megy és el-elnézem,
hogy' szállnak fényes ablakok
a lengedező szösz-sötében.
Így iramlanak örök éjben
kivilágított nappalok
s én állok minden fülke-fényben,
én könyöklök és hallgatok.

Envejecerás y te arrepentirás
de cuánto me heriste
— de lo cual te enorgulleces hoy.
La conciencia vendrá tocar a la puerta
y no te dejará sola en ningún recuerdo.

Tendrás un perro viejo que se asentará a tu
lado.

Descansarás durante el día,
adormecida en una silla
porque te asusta estar sola de noche.
Sombras caerán sobre la tembladora anciana.

Tu perro añooso a veces gemirá,
pero la habitación volverá al silencio,
todo está en orden,
y sin embargo alguién del pasado
extrañarás en el silencio solitario.

Cojarás y cuando tu pierna mala habrá ren-
queado bastante,
te sentarás. En lo alto tu retrato juvenil
estará en pie en un marco dorado.
Le balbucearás: « No lo abracé,
obviamente no lo amaba. »

« ¿Qué podría haber hecho? » — preguntas,
pero tu boca desdentada ya no puede contes-
tar;
frente al sol fuera, cierras los ojos,
a penas puedes esperar que ascienda la luna.

...

Majd megöregszel és bánni fogod,
hogy bántasz — azt, amire büszke vagy ma.
A lelkiismeret majd bekopog
s nem lesz emlék, melyben magadra hagyna.

Lesz vén ebed s az melléd települ.
Nappal pihensz majd, széken szunyókálva,
mert éjjel félni fogsz majd egyedül.
Árnyak ütnek a rezgő anyókára.

Az öreg kutya néha majd nyafog,
de a szobában csend lesz, csupa rend lesz;
hanem valaki hiányozni fog
a multból ahhöz a magányos csendhez.

Majd tipegsz s ha eleget totyogott
rossz lábod, leülsz. Fönn aranykeretben
áll ifju képed. Hozzá motyogod:
„Nem öletem meg, hiszen nem szerettem.”

„Mit is tehettem volna?” — kérdezed,
de fogatlan szád már nem válaszolhat;
s ki a nap előtt lehunyod szemed,
alig várod, hogy feljöjjön, a holdat.

...

Porque cuando te adormecerás,
la cama saltará como un potro
que intenta deshacerse de su arnés.
Y miedo, no deso, ocupará tu cabeza:
¿deberías amarlo, no deberías amarlo?

Decide por tí mismo.
Siento no poder contestar si preguntas:
¿está él vivo?
Porque la pena adentro está cansada,
se adormece como un niño, y yo con ella.

Noviembre 1936

Mert ha elalszol, ugrál majd az ágy,
mint a csikó, hogy a hámot levesse.
S a félelem tünődik, nem a vágy,
a fejedben: Szeress-e, ne szeress-e.

Magadban döntöd el. Én fájlalom,
hogy nem felelhetek, ha kérded: él-e.
Mert elfárad bennem a fájdalom,
elalszik, mint a gyermek s én is véle.

1936 november

El inventario está listo

Confié en mí mismo desde el principio.
El que no tiene nada no vale mucho,
al cierto no más que el animal
que muere para siempre.
Cuando yo temía, hacía frente.
Nací, me asemejé, me distinguí.
También pagué lo debido,
quise quién me daba gratis.
Cuando una dama jugueteaba conmigo,
yo la creía de veras — ¡qué se cumpla su deseo!
Fregué barcos, alcé cubos.
Entre caballeros cultos, me hice el tonto.
Despaché molinillos, pan y libros,
periódicos, versos — cuando era fácil.
A veces espero que moriré en una cama,
no en gloriosa batalla,
no en una cuerda floja de acróbata.
Pase lo que pase, el inventario ya está listo.
Viví, y otros ya murieron de ello.

Noviembre–Diciembre 1936

Kész a leltár

Magamban bíztam eleitől fogva —
ha semmije sincs, nem is kerül sokba
ez az embernek. Semmiképp se többé,
mint az állatnak, mely elhull örökre.
Ha féltem is, a helyemet megálltam —
születtem, elvegyültem és kiváltam.
Meg is fizettem, kinek ahogy mérte,
ki ingyen adott, azt szerettem érte.
Asszony ha játszott velem hitegetve:
hittem igazán — hadd teljen a kedve!
Sikáltam hajót, rántottam az ampát.
Okos urak közt játszottam a bambát.
Árultam forgót, kenyeret és könyvet,
ujsgágot, verset — mikor mi volt könnyebb.
Nem dicső harcban, nem szelíd kötélen,
de ágyban végzem, néha ezt remélem.
Akárhogyan lesz, immár kész a leltár.
Éltem — és ebbe más is belehalt már.

1936 nov.–dec.

Pon tu mano

En mi frente pon tu mano,
como si fuera mi mano.

Guarda mi vida
como un verdugo,
como si fuera tu vida.

Ama mi corazón
como si fuera bueno,
como si fuera tu corazón.

Mayo–Junio 1928

Tedd a kezed

Tedd a kezed
homlokomra,
mintha kezed
kezem volna.

Úgy őrizz, mint
ki gyilkolna,
mintha éltem
élted volna.

Úgy szeress, mint
ha jó volna,
mintha szívem
szíved volna.

1928 máj.-jún.

Simplemente el mar vino

La viga azul entre los polos de tu pecho
— Ahí se encuentra el sueño del acróbatas.

Las nubes se deshicieron,
así deseas poder echar a volar,
y yo ya te busqué en los horizontes.

Mi sueño ya vuela con el soplo de las aguas
calmas y profundas.

Y las ricas piñas siguen cayendo de los grandes
pinos solitarios.

Y también las hierbas las más altas ya crecie-
ron mucho en las colinas.

En sus corazones, arden bellos fuegos verdes.
Los escarabajos cansados dan con el camino
a casa

cuando la tarde cae, y el Señor, con manos
abiertas,
hasta las rodillas en la paz que borbotea,
los espera al final de su paso...

Pero no estoy cansado, querida mía —
simplemente el mar vino a mi umbral.

Marzo 1926

Csak a tenger jött el

Melled két pólusa közt a kék sugár —
A kötéltáncos álma áll azon.

A felhő elfoszlott, hogy föllebeghess
És én már túlsokat kerestelek —
Nyugodt, mély vizek leheletével száll már az
enyém
S magányos, nagy fenyőmről hullong a jóhúsú toboz.

S a legmagasabb füvek is kinőttek már a dombon,
Szívükben szép, zöld tüzek égnek,
Hogy az elfáradt bogarak mind hazatalálnak,
ha esteledik
S az Úr
Nyitott tenyérrel, térdig csobogó nyugalomban
Ott áll az útjuk végén...

De én nem vagyok fáradt, kedvesem —
Csak a tenger jött el a küszöbömig.

1926 márc.

Glosario en inglés

A

abban *az* ‘that’ + innes. *-ban* ‘in’

ablakok *ablak* ‘window’ + pl. *-ok*

adott vb. *ad* ‘to give’ + 3rd pers. sg. ind. past. indef.

ahhoz *az* ‘that’ + allat. *-hoz* ‘towards’

ahogy *az* ‘that’ + *hogy* → ‘as, as soon as’

ahol art. *az* + interr. adv. *hol* ‘where?’

akár lit. ‘just like’

akárhogyan lit. *akár* ‘just like’ + *hogyan* ‘how’ → ‘anyway, anyhow, whatever’, alt. *akárbogy*

akarja vb. ‘to want’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef. *-ja*

akarod vb. *akar* ‘to want’ + 2nd pers. sg. ind. pres. def. *-od*

aki conj. ‘who’

akik pron. ‘who’ + pl. *-k*

akinek pron. *aki* ‘who’ + attr. poss. *-nek*

alatt post. *al-* ‘lower part, below’ + locat. *-att*

alig adv. ‘barely’

alól *al* ‘lower part’ + abl. *-l* ‘from’

alusznak vb. *alszik* ‘to sleep’ → ‘to fall asleep’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef. *-nak*

ami rel. pron. ‘which, that’

amíg adv. ‘as long as’; ‘until’ if followed by negated verb

amint *az* + *mint* ‘like’: ‘as soon as’, lit. ‘as’

amire *ami* ‘that, which’ + subl. *-re* ‘onto’

ampát *ampa* ‘bucket’ + acc. *-t*

annak art. *az* ‘that’ + attr. poss. *-nak* → *annak*

anya *anya* ‘mother’ + 3rd pers. sg. single-poss. poss. *-ja*

anyakára *anyó* ‘elderly woman’ + dim. *-ka* (term of endearment; rare. term of address to the wife by her husband in old age) + subl. *-ra* ‘on[to]’

apja *apa* ‘father’ + 3rd pers. sg. single-poss. poss. *-ja*

arany ‘gold, golden’

aranykeretben *arany* ‘gold’ + *keret* ‘frame’ + innes. *-ben* ‘in’

asztalomat *asztal* ‘table’ + 1st pers. sg. single-poss. poss.

-om + acc. *-at*

asszony ‘lady’

autó ‘car’

azért art. *az* ‘that’ + causal *-ért* → adv. ‘for that reason, that is why’

azon art. *az* ‘that’ + super. *-on* ‘on (that manner)’

azóta art. *az* ‘that’ + *óta* ‘since’ → ‘since then’

azt *az* ‘that’ + acc. *-t*

A

ágy ‘bed’

ágyban ‘bed’ + innes. *-ban* ‘in’

áhit vb. ‘to wish (for smth)’

áll vb. ‘to stand’

állatnak vb. *áll* ‘to stand’ + noun-forming *-at* → *állat* ‘animal’ + dat. *-nak*

állok vb. *áll* ‘to stand’ + 1st pers. sg. ind. pres. indef. *-ok*

álma *áлом* ‘dream’ + 3rd pers. sg. single-poss. ‘his’

álmaiban *áлом* ‘dream’ + 2nd pers. sg. inform. poss. *-a* + poss. pl. *-i* + innes. *-ban* ‘in’ → *álmaiban*

álmaim *áлом* ‘dream’ + 1st pers. sg. poss. *-a* + poss. pl. *-i* + 1st pers. sg. pers. *-m*

álmaimban *áлом* ‘dream’ + 1st pers. sg. poss. *-a* + poss. pl. *-i* + 1st pers. sg. pers. *-m* + innes. *-ban* ‘in’ → *álmaimban*

álmukban *áлом* ‘dream’ + 3rd pers. pl. single-poss. poss. *-uk* + innes. *-ban* ‘in’

ám poetic, interj. contrad. ‘but’

árnyak *árny* ‘shadow’ + nom. pl. *-ak*

árnyat *árny* ‘shadow’ + acc. *-t*

árnyát *árny* ‘shadow’ + 3rd pers. sg. single-poss. poss. *-a* + acc. *-t* → *-át*

árnyukon *árny* ‘shadow’ + 3rd pers. pl. single-poss. poss. *-uk* + super. *-on* ‘on’

árultam *áru* ‘good, merchandise’ + vb.-forming *-l* → ‘to sell, peddle, deal in’ + 1st pers. sg. ind. past *-tam*

B

babrált vb. *babrál* ‘to fiddle’

bambát *bamba* ‘dim-witted, fool’ + acc. *-at*

barátom *barát* ‘friend’ + 1st pers. sg. single-poss. poss. *-om*
bánni vb. *megbán* ‘to regret’: perfect. vb. pref. *meg-* + vb. *bán* ‘to mind (negatively), to be bothered’

bántasz vb. *bán* ‘to be bothered’ + caus. *-t* → ‘to hurt’ + 2nd pers. sg. ind. pres. indef.

bántottalak vb. *bán* ‘to mind (negatively), to be bothered’ + caus. *-t* → *bánt* ‘to hurt’, inf. *bántani* + 1st pers. sg. ind. pres. 2nd obj.

bármikor *bár* ‘any’ + adv. *mikor* ‘when’ → ‘any time’

behallatszik vb. pref. *be-* ‘inwardly’ + vb. *hall* ‘to hear’ + caus. *-at* + vb.-forming *-szik* → ‘to cause to sound in’

behallik syn. *behallatszik*

bekopog vb. pref. *be-* ‘inwardly’ + vb. *kopog* ‘to knock’

belehalt vb. pref. *bele-* ‘into’ + vb. *hal* ‘to die’ → ‘to die from (smth, smb)’ + 3rd pers. sg. ind. past indef.

belénk pron. *belé* (folksy, syn. *bele*) ‘into him’ + 1st pers. pl. → ‘with us, into us’

belőled pron. *belőle* ‘out of him’ + 2nd pers. sg. *-d*

belül ‘inside’

bennem pron. *benne* ‘inside smth, smb’ + 1st pers. sg. pers. *-m*

bent adv. ‘inside’

békés *béke* ‘peace’ + adj.-forming *-s* → ‘peaceful’

békességet *béke* ‘peace’ + abst. noun-forming *-ség* + acc. *-et*

bilincseket *bilincs* ‘handcuff, shackle’ + pl. *-ek* + acc. *-et*

bizonyosabbat adj. *bizonyos* ‘certain’ + comp. *-abb* ‘more’ + acc. *-t*

bíztam vb. *bíz* ‘to entrust smth (to smb)’

bocsánatot *bocsánat* ‘pardon’ + acc. *-ot*

bogarak *bogár* ‘beetle’ + pl. *-ak* → *bogarak*

bogáncsokat *bogáncs* ‘thistle’ + pl. *-ok* + acc. *-at*

bokra *bokor* ‘shrub, bush’ + 3rd pers. sg. single-poss. poss.

-*a*

boldogságot adj. *boldog* ‘happy’ + noun-forming *-ság* (state of being) + acc. *-ot*

bolond adj. ‘silly, foolish’

büszke adj. ‘proud’

C

cella ‘cell’

cementfalak *cement* ‘cement’ + *fal* ‘wall’ + pl. *-ak*

csak adv. ‘only, merely, just’

csend ‘silence’. alt. *csönd*

csendhez ‘silence’ + allat. *-bez* ‘to’

csikó ‘foal’

csillagok *csillag* ‘star’ + pl. *-ok*

csillognak vb. *csillog* ‘to glitter’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef.

csilló vb. *csillog* ‘to glitter’ + adj.-forming *-o* → *csilló*; usually *csillogó*

csobogó vb. *csobog* ‘to splash, to babble (water flowing)’ + pres. part. *-ő*

csönd ‘silence’, alt. *csend*

csöndes adj. sg. ‘silent’, alt. *csendes*

csörömpölés vb. *csörömpöl* ‘to clank’ + vb. noun-forming *-és* → ‘clanking’

csupa ‘all, mere, pure’

D

darab ‘piece (self-contained, not as a fraction of smth.)’

darabokra adv. *darab* ‘piece, chunk (self-contained)’ + pl. *-ok* + subl. *-ra* ‘on[to]’

de adv. ‘how! || conj. ‘but, surely’ **determinált** Latin *determinare* + vb.-forming *-ál* ‘to determine’ + past part. *-t*

dicső lit. ‘heroic, glorious’

dolog ‘thing’

dombon *domb* ‘hill, mound’ + super. *-on* ‘on’

döntök perfect. vb. pref. *el-* + vb. *dönt* ‘to decide’ + 2nd

pers. sg. ind. pres. def.

dörgölődzik vb. ‘to press against’, 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

E

e poetic abbrv. *eme*, *ez* ‘this’

ebbe *ez* ‘this’ + illative *-be* ‘into (the inside of)’ → ‘in this’

ebed noun. *eb* ‘dog’ + 2nd pers. sg. single-poss. poss. → ‘your dog’

egeret *egér* ‘mouse’ + acc. *-et* → *egeret*

egyet *ég* ‘sky’ + acc. *-et* → *egyet*

egész adj. “whole” || adv. ‘wholly’

egyedül *egy* ‘one’ + noun-forming *-ed* + adv.-forming *-ül* → ‘alone’

egyet *egy* + acc. *-t*

egymás pron. ‘each other, each one another’

egymáson pron. *egymás* ‘each other, each one another’ + super. *-on* ‘on’

egyik *egy* ‘one’ + 3rd pers. pl. mult. poss. *-ik* ‘of’

egyszerre adv. *egyszer* ‘at once’ + abl. *-re* ‘onto’

egyszerű *egy* ‘one’ + *-szerű* ‘-like’ → ‘plain, simple, unadorned, humble (< 1945)’

együtt *egy* ‘one’ + locat. *-ütt* → ‘in the company of, together, with’

el adv., conj. ‘afar, far away’ || *el nem* + past. part. || perf. vb. pref.

elalszik perfect. vb. pref. *el-* + vb. *alszik* ‘to sleep’ → ‘to fall asleep’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

elalszol vb. pref. *el-* ‘away’ + vb. *alszik* ‘to sleep’ → ‘to fall asleep’ + 2nd pers. sg. ind. pres. indef.

eleget *elég* ‘enough’ + acc. *-et* → adv.

elfárad perfect. vb. pref. *el-* + vb. *fárad* ‘to tire, to be tired’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

elfoszlott perfect. vb. pref. *el-* + vb. *fozslik* ‘to vanish, unravel’ + 3rd pers. sg. ind. past indef.

elhull perfect. vb. pref. *el-* + vb. *hull* ‘to fall’

elidőz vb. perf. pref. ‘el-’ + *idő* ‘time’ + vb.-forming *-z* → ‘to tarry, linger’

elmondom vb. *elmond* ‘to tell’ + 1st pers. sg. ind. pres. def. *-om*

elmosolyodnak vb. pref. *el-* + *mosoly* ‘smile’ → ‘the process of smiling’ + vb.-forming *-odik* ‘to become smth’ (here ‘smile’) + 3rd pers. ind. pres. indef. → ‘they start to smile’
elnézem vb. pref. *el-* ‘continuity over a long time’ + vb. *nez* ‘to look at’

eloldja vb. pref. *el-* ‘away’ + vb. *old* ‘to unbind’ + 3rd pers. sg. ind. pres. def. *-ja*

előtt *elő* ‘the front part of smth’ + locat. *-tt* ‘in front of, ahead of, before, prior to’

elpirulsz perfect. vb. pref. *el-* + vb. *pirul* ‘to blush’ + 2nd pers. sg. ind. pres. indef. *-sz*

elromoljanak perfect. vb. pref. *el-* + vb. *romlik* ‘to break down, to deteriorate’ + 3rd pers. pl. subj. indef. *-janak*

elüt vb. pref. *el-* ‘away’ + vb. *üt* ‘to hit’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

elvegyültem perfect. vb. pref. *el-* + vb. *vegyül* ‘to mix, blend’ + 1st pers. sg. ind. past. *-tem*

ember ‘person’

embernek *ember* ‘person’ + (dat. *-nek* ‘to, for’ || attr. poss. *-nek*)

engem pron. *én* ‘I’ + acc. → ‘me’

emlék ‘memory’

enyhe *enyh* ‘light, mild, tender, faint’ + 3rd pers. sg. single-poss. poss. *-e* ‘of’

enyém *én* ‘I’ + 1st pers. sg. single-poss. *-em* → ‘mine’

erdőn *erdőn* ‘forest’ + iness. *-n* ‘in’

erejébe *erő* ‘force, power, strength’ + 3rd pers. sg. single-poss. poss. *-je* + illative *-be* ‘into (the inside of)’

erre pron. *ez* ‘this, it’ + subl. sg. *-re* ‘onto, to’

esőt vb. *es*, inf. *esik* + pres. part. *-ő* + acc. *-t*

est arch. ‘(in the) evening’

este arch. ‘(in the) evening’ (syn. *est*) || noun ‘evening’

esteledik *este* ‘evening’

eszem vb. *esz* ‘to eat’, rare without verbal pref., inf. *enni* + 1st pers. sg. ind. pres. def. *-em* → *eszem*

ezért conj. ‘therefore’

ezt *ez* ‘this, it’ + acc. *-t*

É

ébren adv. ‘awake’

édes adj. ‘sweet’

ég ‘sky’ || vb. ‘to burn, to be lit’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

égnék vb. ‘to burn, to be lit’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef.

égre *ég* ‘sky’ + subl. sg. *-re* ‘onto’

éj ‘night’

éjben poetic *éj* ‘night’ + innes. *-ben* ‘in’

éjjel poetic *éj* ‘night’ + instr. *-vel* ‘with’ → *éjjel*

éjszaka *éj* ‘night’ + *szaka* ‘period of’ → ‘at night, night-time, night’

él-e vb. *él* ‘to live’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef. + polar interr. *-e*

életet *élet* ‘life’ + acc. *-et*

élénken vb. *él* ‘to live, exist’ + rare adj.-forming *-énk* + super. *-en* ‘on’ → ‘lively’

élted vb. *él* ‘to live’ + 2nd pers. sg. inform. ind. past. indef.

éltem vb. *él* ‘to live’ + 1st pers. sg. ind. past

én pron. ‘I’

éppolyan pref. *épp-* ‘exactly’ + arch. pron. *oly* ‘such, so’ + deadj. adv.-forming *-an* → adv. ‘the same kind, just as, just like’

ért vb. *ért* ‘to reach’, arch. ‘to touch’, fig. ‘to understand’, 3rd pers. sg. past indef.

érte pron. ‘for him, her, it’.

érez vb. ‘to feel, smell, taste’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

éreztem vb. *érez* ‘to feel’, 1st pers. sg. past def.

érzed vb. *érez* ‘to feel’, 2nd pers. sg. ind. pres. def.

F

fa ‘tree’

fájdalom vb. *fáj* ‘to ache, to hurt’ + noun-forming *-dalom* → ‘pain, grief, sorrow’

fájlalom vb. *fáj* ‘to hurt’ + vb.-forming *-lal* → lit., arch. ‘to regret’ + 1st pers. sg. ind. pres. def.

favágókat *fa* ‘tree’ + *vágó* ‘cutter’ + pl. *-k* + acc. *-at*

fákra *fa* ‘tree’ + pl. *-k* + subl. *-ra* ‘onto’ → *fákra*

fáradt vb. *fárad* ‘to tire’ + past. part. *-t*

fáradtan vb. *fárad* ‘to tire’ + past. part. *-t* + adv.-forming *-an* → ‘tiredly, wearily’

fegyvert *fegyever* ‘weapon’ + acc. *-t*

fejedben *fej* ‘head’ + 2nd pers. sg. single-poss. poss. *-ed* ‘your’ + innes. *-ben* ‘in’

fejünk *fej* ‘head’ + 1st pers. pl. single-poss. poss.

fekszenek vb. inf. *fekszik* ‘to lie (horizontally)’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef. *-enek*

fekszünk vb. inf. *fekszik* ‘to lie (horizontally)’ + 1st pers. pl. ind. pres. indef. *-ünk*

feledni lit. vb. *feled* ‘to forget’, alt. *felejt*

felelhetek *fél* ‘human being’ + vb.-forming *-el* → vb. *felel* ‘to answer, reply’ + poten. 1st pers. sg. ind. pres. indef.

felém post. *felé* ‘to[wards]’ + 1st pers. sg. poss *-m* → pron. ‘towards me’

felhő ‘cloud, danger, trouble’

felhők *felhő* ‘cloud, danger, trouble’ + pl. *-k*

feljöjjön vb. pref. *fel-* ‘upwards’ (see also *föl-*) + vb. *jön* ‘to come’ + 3rd pers. sg. subj. indef.

fenyőmről *fenyő* ‘pine (tree)’ + 1st pers. sg. single-poss. *-m* + delat. *-ről* ‘off, from’

föllebeghessvb. pref. *fel-* ‘upwards’ (see also *föl-*) + vb. *lebeg* ‘to float (in the air)’ + 2nd pers. sg. inform. poten. subj.

félelem vb. *fél* ‘to be afraid’ + noun-forming *-elem* → fear’

félni vb. inf. *fél* ‘to fear, to be afraid of’

féltem vb. *fél* ‘to be afraid’ + acc. *-t* → vb. *félt* ‘to fear for’

smb' + 1st pers. sg. ind. past def.

fény 'light, glitter', fig. 'happiness, joy'

fénycé *fény* 'light' + 3rd pers. sg. single-poss. poss. -e

fénycé *fény* 'light, glitter' + adj.-forming -es → 'bright'

fénycéggel *fény* 'light' + adj.-forming -es 'with, having'

→ 'bright' + abst. noun-forming -ség → 'brightness' + instr. -vel 'with' (-gel after consonant *g*) → 'with brightness'

fénycében *fény* 'light, glitter' + innes. -ben 'in'

fénycének *fény* 'light' + freq. vb.-forming -lik: 'to glitter' + 3rd pers. pl. ind. pres. indef. -ek

fizettem vb. *fizet* 'to pay' (for smth -ért, smb -nak/-nek) + 1st pers. sg. ind. past

fog vb. 'to hold, capture, catch' + 3rd pers. sg. ind. pres. indef. || aux. vb. 'to will'

fogad vb. 'to receive' + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

fogaskerekére *fogas* 'tooth' + *kerék* 'wheel': 'cogwheel' + 3rd pers. sg. single-poss. poss. -e + subl. -re 'towards'

fogatlan *fog* 'tooth' + priv. adj.-forming -atlan '-less'

foglak vb. aux. *fog* 'to will' + 1st pers. sg. ind. pres. 2nd obj. -lak 'you'

fogod aux. vb. *fog* 'to will' + 2nd pers. sg. ind. pres. def. (e.g. *Meg fog bálni.*)

fogva post. 'from, since' (with ablative -tol, -től), with implied continuity

fogsz aux. vb. 'to will' + 2nd pers. sg. inform. ind. pres. def.

folyó vb. inf. *folyik* 'to flow, go on' + pres. part. -ó → 'river'
|| adj. 'flowing, leaky, current'

forgót 'windmill (toy, US pinwheel)'

földek *föld* 'earth, ground' + pl. -ek

földre *föld* 'earth, ground' + subl. -re 'onto'

fölkereshetnéd *föl-* 'upwards' + *keres* 'to seek': 'to visit' + pot. 'may, might' -het + 2nd pers. sg. ind. pres. cond. -ned, alt. *felkeres*

fölálllok *föl-* 'upwards' + vb. *áll* 'to stand' + 1st pers. sg. ind. pres. indef. -ok, alt. *felálllok*

- földeken** *föld* ‘earth, field’ + pl. *-ek* + super. *-en* ‘on’
földtől *föld* ‘earth’ + ablat. *-től* ‘without, from’
fölbeslik vb. pref. *föl-* ‘upwards’+ arch., poetic, vb. *feslik* ‘to come unstitched’, 3rd pers. sg. ind. pres. indef.
fölnéztem vb. pref. *föl-* ‘upwards’ + vb. *néz* ‘to look’ + 1st pers. sg. past. def. *-tem*
fölött *föl-* ‘up[wards]’ + locat. *-ött*: ‘above’, alt. *elett* 1st pers. sg. ind. pres. indef. *-ok*, alt. *felállók*
fölszabadult vb. pref. *föl-* completion (see also *fel-*) + *sz-abad* ‘free’ + vb.-forming *-ul* → ‘to set free’ + past part. *-t*
fönn adv. ‘above’, alt. ‘fent, fenn’
fönt adv. ‘above, up, awake, upstairs’, alt. *fent*
fülelt *fül* ‘ear’ + vb.-forming *-el*: ‘to listen (intently)’ + 3rd pers. ind. past indef. *-t*
fülke *fül* ‘semi-circular obj., shape’ + dim. *-ke* → ‘compartment’
füvek *fü* ‘grass’ + pl. *-ek*

G

- gond** arch. sg. ‘care’
Göncölök *Göncöl* + pl. *-ök* → ‘the Great Bear’ (constellation)
göndör adj. ‘curly’
görnyedve vb. *görnyed* ‘to bend (under a burden)’ + adv.-forming *-ve*
görög vb. ‘to roll, scroll’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.
gózei *góz* ‘steam, vapour’ + 3rd pers. sg. poss. *-e* + pl. poss. *-i*
gyenge adj. ‘weak’, alt. *gyönge*
gyere vb. *jön* ‘to come’ + 2nd pers. sg. ind. pres. indef.
gyermek ‘child’, alt. *gyerek*
gyom ‘weed’
gyopén *gyep* ‘lawn, grass’ + super. *-en* ‘on’
gyilkona vb. *gyilkol* ‘to kill’ + 3rd pers. sg. cond. pres. indef.

H

ha conj. ‘if’, ‘when, once’

hadd lex. of imper. *hagyd* ‘let her (+ subj. vb.)’

hajnal ‘dawn’

hajót *hajó* ‘ship’ + acc. *-t*

hajóz vb. ‘to navigate, sail’

hagyna vb. *hagy* ‘to allow, leave’ + 3rd pers. sg. cond. pres. indef. *-na*

halálra vb. *hal* ‘to die’ + arch. noun-forming *-ál* → ‘death’ + subl. ‘on[to], for’ *-ra* → ‘to death’

hallgatag vb. *hallgat* ‘to remain silent, to listen’ + adj.-forming *-ag*

hallgatok vb. *hallgat* ‘to remain silent, to listen’ + 1st pers. sg. ind. pres. indef. *-ok*

hallottam vb. *hall* ‘to hear’ + 1st pers. sg. ind. past def. *-ottam*

halom ‘pile, heap’

halott noun./adj. ‘dead’

hanem *ha* conj. ‘if’, ‘when, once’ + *nem* ‘no’: conj. ‘but (following a negative sentence, making it positive)’

hangosan adv. ‘loudly’

haragszol *harag* ‘anger’ + vb.-forming *-szol* → vb. inf. *haragszik* ‘to be angry’ + 2nd pers. inform. sg. ind. pres. indef.

harangszo *harang* ‘(church) bell’ + *szó* ‘word, voice’ → ‘bell chime’

harcban *harc* ‘battle, fight’ + innes. *-ban* ‘in’

harmattá *harmat* ‘dew’ + transl. *-vá* ‘(change, turn) into’

harmatos adj. ‘dewy’

hasított vb. *hasít* ‘to cleave, split’ + past. part. *-ott*

hazaballagunk *haza* ‘home’ (*haz* arch. ‘house’ (modern *ház*) + vb. *ballag* ‘to walk slowly, to stroll’ + 1st pers. pl. ind. pres. indef.

hazafelé *haza* ‘home’ (*haz* arch. ‘house’ (modern *ház*) + short. arch. lative (non-extant case in modern Hungarian) *-á* → ‘(to) home’) + *felé* ‘towards’ → adv. ‘homewards’

hazatalának *haza* ‘home’ (*haz* arch. ‘house’ (modern *ház*)

+ vb. *talál* ‘to come across, to find’ → ‘to fine one’s way home’

hám *hám* ‘harness’ + acc. *-ot*

háromszoros *három* ‘three’ + *-szoros* ‘-fold’

hát ‘back (body)’, ‘well...’, ‘then, and, but’ (questioning back), ‘surely’

házat *ház* ‘house’ + acc. *-at*

háziúr *ház* ‘house’ + adj.-forming ‘of the’ *-i* + *úr* ‘master, lord’

helyemet *hely* ‘place, space’ + 1st pers. sg. single-poss. poss. *-em* ‘my’ + acc. *-et*

helyükön *hely* ‘place, space’ + 3rd pers. pl. single-poss. poss. *-ük* ‘their’ + super. *-ön* ‘on’

never vb. ‘to lie (down)’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

hevül vb. ‘to grow hot’, 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

hiányozni *hiány* ‘lack, absence, break’ + vb.-forming *-zik* → ‘(smb) to be missing, missed’, inf. *hiányozni*

hibbant perfect. vb. pref. *el-* + vb. *hibban* ‘to become imbalanced’, arch. + past part. *-t*

hiszen conj. ‘as, because (smth obvious)’

hitegetve vb. *hisz* ‘to believe’ + caus. *-et* → vb. *hitet* ‘to make smb believe smth’ + freq. vb.-forming *-get* + adv. part. *-ve* result of action or simultaneous actions

hittem vb. *hisz* ‘to believe’ + 1st pers. ind. past.

hogy adv. interr. ‘how’, conj. ‘that’, ‘if’.

hogy short. *hogyan* ‘how’

hogyha coloq. conj. syn. *ha* ‘if’, ‘when, once, supposing’

hold ‘moon’

holdat *hold* ‘moon’ + acc. *-at*

holott adv. arch. ‘where’ || conj. lit. ‘though, but, for, since’

holtan *holt* ‘dead’ + adv.-forming *-an*

homályként *homály* ‘blur’ + essive formal *-ként* ‘as’

homlokomra *homlok* ‘forehead’ + 1st pers. sg. single-poss. poss. *-om* + subl. *-ra* ‘on[to]’

hozzá pron. ‘to it, him, her’

hull vb. ‘to fall’, alt. *bullik* + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

hullámzanak vb. *hullámvík* ‘to wave, billow, undulate’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef.

hullong vb. ‘to fall’, alt. *hullik* + freq. *-ong*

hunyorgott vb. *hunyorg* ‘to squint’ + 3rd pers. sg. ind. past. indef. *-rgott*

hűs adj. ‘cool (water, weather)’

I

idebent adv. *ide* ‘here’ + *bent* ‘within’

ifju ifjú adj., noun ‘young’

ifjúságod adj. *ifjú* ‘young’ + noun-forming *-ság* (state of being): ‘youth’ + 2nd pers. informal sg. single-poss. poss. *-od*: ‘your childhood’ (informal)

igazán adv. ‘really, truly’

illik vb. ‘to suit, match, fit’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

ilyen det. ‘such’

im lit., abbrv. *íme* ‘here is, behold’

imbolygott vb. *imbolyog* ‘to sway’ + 3rd pers. sg. single-poss. poss. *-e*

immár lit. ‘now, already’

indul vb. ‘to set off, to head, to start’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

ingyen fig. arch. ‘in vain’; usually ‘free of charge’

iramlanak *ir* ‘movement’ + rare instr. vb.-forming *-amlik* (inf.) → ‘to rush, hurry’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef. *-anak*

is doublet of *és* ‘and’, adv. ‘also’

ismer vb. ‘to know’ + 2nd pers. sg. inform. (or 3rd pers. sg.) ind. pres. indef.

istene *isten* ‘god’ + 3rd pers. sg. sing. poss. *-e*

I

így ‘just so’

J

játszott *játék* ‘game’ + vb.-forming *-szik* → vb. *játszik* ‘to

play' + 3rd pers. sg. ind. past. indef. -ott

játszottam vb. játszik 'to play' + 1st pers. sg. ind. past. -ottam

jön vb. 'to come' + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

jönnél vb. jön 'to come' + 2nd pers. sg. cond. pres. indef.

jött vb. jön 'to come' + 3rd pers. sg. ind. past indef.

jóhúsú jó 'good' + hús 'meat' + adj.-forming -ú 'quality of'

jós 'fortune teller, soothsayer'

K

kabátot kabát 'coat' + acc. -ot

kacagunk vb. kacag 'to laugh (a lot)' + 1st pers. pl. ind. pres. indef. -unk

kapás Farm hand using a hoe, from *kapa* 'hoe'

kapja vb. kap 'to receive' + 3rd pers. sg. ind. pres. def. -ja

karaj folk. 'slice' (syn. *karéj*)

karol vb. 'to put one's arm around someone' || lit. 'to embrace'

kedve kedv 'spirit, humour', 'disposition, desire' + 3rd pers. sg. single-poss. -e

kedvesem kedves 'dear' + 1st pers. sg. single-poss. poss. -em 'my'

kell aux. vb. 'must, need to, have to + inf.'

kenyerem kenyér 'bread' + 1st pers. sg. single-poss. poss. -em 'my'

kenyeret kenyér 'bread' + acc. -et → *kenyeret*

kenyeréből kenyér 'bread' + 3rd pers. single-poss. poss. -é + elative -ből 'from, out of'

keresek vb. keres 'to seek' + 1st pers. sg. ind. pres. indef.

kerestelek vb. keres 'to seek' + 1st pers. sg. ind. past 2nd obj.

kerül vb. 'to cost' + 3rd pers. sg. ind. pres.

kettő 'two'

kezed kéz 'hand' + 2nd pers. sg. single-poss. poss. -ed 'your'

kezem kéz 'hand' + 1st pers. sg. single-poss. poss. -em 'my'

kék 'blue'

- kél** vb. ‘to rise’, 3rd pers. sg. ind. pres. def., arch. alt. *kel*
- kényedül** lit. vb. ‘to indulge’, 3rd pers. sg. ind. pres. indef.
- képed** kép ‘picture’ + 2nd pers. sg. single-poss. poss. -*ed*
- képeket** kép ‘picture’ + pl. -*ek* + acc. -*et*
- képzelhetsz** kép ‘image’ + vb.-forming -*zel*: ‘to imagine’ + pot. -*het* + 2nd pers. sg. ind. pres. -*sز*
- képzetet** képzet ‘idea, image, notion’ + acc. -*t*
- kérded** arch. vb. *kérdez* ‘to ask, to question’ + 2nd pers. sg. ind. pres. def.
- kérdezed** vb. *kérdez* ‘to ask’ + 2nd pers. sg. ind. pres.
- kérek** vb. *kér* ‘to ask for’ + 1st pers. sg. ind. pres. indef. -*ek*
- kész** adj. ‘done, ready, finished’
- két** ‘two’ (before a noun)
- ki** pron. rel. arch. ‘he who’, alt. *aki* || adv. ‘out[wardly]’
- kieszeltem** vb. *kieszel* ‘to devise’ + 1st pers. sg. ind. past. -*tem*
- kinek** *ki* pron. rel. arch. ‘he who’ + dat. -*nek* ‘to, for’ → ‘to whom’
- kinn** ‘outside’
- kinőttek** vb. *kinő* ‘to outgrow’ + 3rd pers. pl. ind. past
- kint** adv. ‘outside’
- kipörögnek** vb. *kipörög* ‘to spin’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef. -*nek*
- kis** adj. ‘small’
- kisgyerek** *kis* ‘small’ + *gyerek* ‘child’
- kiülnek** vb. pref. *ki* ‘outwardly’ + vb. *üл* ‘to sit’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef.
- kiváltam** adv. *ki* ‘out[wardly]’ + vb. inf. *válik* ‘to become’ → ‘to leave, to stand out, to excel, to separate’ + 1st pers. sg. ind. past. indef.
- kivilágított** vb. pref. *ki* ‘outwardly’ + *világ* ‘light (arch.), world’ → arch. ‘illumination’ + caus. vb.-forming -*ít* ‘to make smth ...-like’ → ‘to illuminate’ + past part. -*ott*
- kívánnak** vb. *kíván* ‘to wish’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef. -*nak*
- kívül** adv. ‘outdoor, outside’

kocska ‘a die’

komoly adj. ‘severe, austere’

konokon adj. *konok* ‘stubborn’ + super. *-on* ‘on (that manner)’

könnyebb adj. *könnyű* ‘easy, light’ + comp. *-ebb* → ‘easier’

könnyen *könnyű* ‘easy, light’ + super. *-en* ‘on’ → ‘effortlessly, easily’

könnyű *könnyű* ‘simple, easy, light’

könnyűség *könnyű* ‘simple, easy, light’ + abst. noun-forming *-ség*

könyöklok *könyök* ‘elbow’ + vb.-forming *-öl* → ‘to rest on one’s elbow’ + 1st pers. sg. ind. pers. *-ök*

könyvet *könyv* ‘book’ + acc. *-et* (low-vowel word)

kötélen vb. *köt* ‘to bind’ + noun-forming *-él* → ‘rope’ + super. *-en* ‘on’

kötéltáncos vb. *köt* ‘to bind’ + noun-forming *-él* → ‘rope’ + *tánc* ‘dance’ + adj.-forming *-os* → ‘acrobat’

kövek *kő* ‘stone’ + pl. *-ek*

közt post. ‘between, amid’ from *között*: *köz* ‘interval’ + locat. *-ött*

között post. ‘between, amid’, *köz* ‘interval’ + locat. *-ött*

közt post. ‘between, amid’ from *között*: *köz* ‘interval’ + locat. *-ött*

kutya ‘dog’

különös ‘strange’

küszböömig *küszöb* ‘threshold’ + 1st pers. sg. single-poss. poss. *-öm* ‘my’ + term. ‘up to, until’ *-ig*

L

lakom vb. *lak* ‘to dwell’, inf. *lakik*, 1st pers. sg. ind. pres. *-om*

langy arch. poetic *langyos* ‘tepid’

lapultam vb. *lapul* ‘to lie low’ + 1st pers. sg. past indef. *-tam*

lábold *láb* ‘leg (human, animal), foot’ + 2nd pers. inform. single-poss. poss. *-od*

lágyn adj. ‘soft’

lámpa ‘lamp’

látom vb. *lát* ‘to see’ + 1st pers. sg. ind. pres. def.

láttni vb. *lát* ‘to see’ + inf. *-ni*

látszik vb. *lát* ‘to see’ + vb.-forming *-szik* → ‘to be visible, to appear’

láttam vb. *lát* ‘to see’ + short base *-t*, 1st pers. sg. past def. *-tam*

lázad vb. *to rebel*, 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

lázat *láz* ‘fever’ + acc. *-at*

le comp. ‘down’

lebeg vb. *lebeg* ‘to float (in the air)’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

ledőlt vb. *ledől* ‘to fall down’ + 3rd pers. sg. ind. past indef. *-t*

legmagosabb super. pref. *leg-* ‘most’ + adj. *magas* ‘tall’ + comp. *-abb* → ‘tallest’

lehet pot. vb. *van*, *lesz* ‘may be, may become’, 3rd pers. sg. ind.

leheletével vb. *lehel* ‘exhale’ + noun-forming *-et* + poss. *-é* + instr. *-vel* ‘with’

leheverünk vb. pref. *le-* completion, downward + vb. *bever* vb. ‘to lie (down)’ + 1st pers. pl. ind. pres. indef. *-ünk*

lehunyod vb. pref. *le-* completion, downward + vb. *huny* ‘to close (one’s eyes)’ + 2nd pers. sg. ind. pres. def.

lekkedet *lélek* ‘soul’ + 2nd pers. sg. single-poss. poss. *-ed* → *lekkek* + acc. *-et*

lelkek *lélek* ‘soul’ + pl. *-ek* → *lekkek*

poss. *-ed* → *lekkek* + acc. *-et*

lelkismeret arch. dial. *lelki* ‘his, her soul’ (alt. *lelke*) + arch. dial. *ismereti* ‘his, her, its knowledge’ (alt. *ismerete*) → ‘(moral) conscience’

leltár ‘inventory’

lengedező vb. *leng* ‘to swing, sway’ + freq. vb.-forming *-edezik* (unrounded front-vowel) + pres. part. *-ő* → ‘swing-ing, swaying’

lenézel vb. ‘to look down’ + 2nd pers. sg. ind. pres. indef. -el

lennél vb. *van* ‘to be’ || vb. *lesz* ‘to become’ + 2nd pers. sg. cond. pres.

lepkék *lepké* ‘butterfly’ + pl. -k → *lepkék*

lesikáltam vb. pref. *le-* completion, downward + vb. *sikál* ‘to scrub, scour (out)’ + 1st pers. sg. ind. past.def. -am

lestem vb. *les* ‘to spy’ + 1st pers. sg. past indef. -tem

lesz vb. *van* ‘to be’, 3rd pers. sg. ind. fut. indef.

leszedjük vb. pref. *le-* completion + vb. *szed* ‘to take from somewhere, to collect, to take medicine regularly’ → ‘to pick smth off smth, smb’ + 1st pers. pl. ind. pres. def. || 1st pers. pl. subj. def. -jük

leülsz vb. pref. *le-* completion, downward + vb. *ül* ‘to sit’ → ‘to sit down’

levegőben *levegő* ‘air’ + innes. -ben ‘in’

levelek *level* ‘leaf’ + pl. -ek

levesse vb. *levet* ‘to buck, throw off’ + 3rd pers. sg. subj. def.

léha ‘improvident, idler’

locska adj. ‘blethering’

lombok *lomb* ‘foliage, leaves’ + pl. -ok

lombosodnak *lomb* ‘foliage, leaves’ + -os adj.-forming + vb.-forming -odik ‘to become smth’ (here, ‘foliage’) + 3rd pers. ind. pres. indef. → ‘they start to become leaves’

lopcska ‘chuck’ (shoulder meat cut, probably pork)

M

ma ‘today’

macska ‘cat’

magadban *maga* ‘oneself’ + 2nd pers. sg. single poss. -d + iness. -ban ‘in’

magadnak *maga* ‘oneself’ + 2nd pers. sg. single poss. -d + dat. -nak

magadra *maga* ‘oneself, itself’ + subl. -ra ‘onto’

magamban *maga* ‘oneself’ + 1st pers. sg. pers. -m → ‘my-

self² + innes. *-ban* ‘in’

magányos adv., adj. *magán* ‘separate[ly]’ + adj.-forming *-os* → ‘lonely (psych.)’

magának pron. refl. 3rd pers. ‘himself’

magokat *mag* ‘seed’ + pl. *-ok* + acc. *-at*

maguknak *mag(a)* ‘oneself’ + 3rd pers. pl. *-uk* + dat. *-nak*

magyarázat vb. *magyaráz* ‘to explain’ + noun-forming *-at*

majd adv. ‘sometime, later’

maradnál vb. *marad* ‘to stay, remain (also state of being)’ + 2nd pers. sg. cond. pres. indef.

Marosra prop. noun. *Maros*, a Hungarian and Romanian river + subl. *-ra* ‘onto’

már adv. ‘already, yet, any more’

más adj. ‘other, different’ || pron. ‘smb/smth else’

másfél adj. *más* ‘other, different’ + *fél* ‘half’ → ‘one and a half’

egymásról pron. *egymá* ‘each other, each one another’ + delat. *-ról* ‘off, from’

másikát adj. *más* ‘other’ + noun-forming *-ik* → ‘another’ + 3rd pers. sg. single-poss. *-a* + acc. *-t* → *-át*

mást adj. *más* ‘other, different’ + acc. *-t*

mázsa ‘quintal’

meg arch. emph. || conj. ‘and, plus’

megálltam perfect. vb. pref. *meg-* + vb. *áll* ‘to stand’ + 1sr pers. sg. ind. past

megcsókolni perfect. vb. pref. *meg-* + vb. *csókol* ‘to kiss’ + inf. *-ni*

eleitől *elei* ‘beginning, start’ + ablat. *-től* ‘without, from’
elfárad emph. vb. pref. *meg-* + vb. *fárad* ‘to tire, to be tired’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef. || past part.

meghasadt perfect. vb. pref. *meg-* + vb. *hasad* ‘to crack, split apart’ + past part. *-t*

merint *meg* ‘again’ (short action) + adv.-forming *-int*

megjelent vb. inf. *megjelenik* ‘to appear’ + 2nd pers. sg. inform. (or 3rd pers. sg.) ind. past. indef.

meglett obs. ‘adult’

megnézzük vb *megnéz* ‘to see, take a look’ + 1st pers. pl. ind. pres. indef.

megöregszel perfect. vb. pref. *meg-* + *öreg* ‘old’ + vb.-forming *-szik* → ‘to grow, become old’ + 2nd pers. sg. inform. pres. indef.

megtört perfect. vb. pref. *meg-* + vb. *tör* ‘to break, crush’ + past. part. *-t*

megy vb. ‘to go, travel, pass by (of time)’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

meleg adj. ‘warm, hot, heartfelt, cordial’

melled *mell* ‘breast’ + 2nd pers. sg. single poss. *-ed*

mellett *mell* ‘breast’ + locat. *-ett* → ‘next to’

melléd post. *mellé* ‘next to’ + 2nd pers. sg. single poss. *-d* → pron. ‘next yo you’

mely lit. ‘which, that’

melybe lit. arch. *mely* ‘which’ + illative *-be* ‘into (the inside of)’

melyben lit. *mely* ‘which, that’ + innes. *-ben* ‘in’

mert conj. ‘because’

még adv. ‘still, moreover, later, sometime’

méra adj. ‘dreamy, pensive’

mély adj. ‘deep’

mérte vb. *mér* ‘to measure (time, length etc.)’ || ‘to strike’ + 3rd pers. sg. ind. past def.

mi ‘what’

miért *mi* ‘what’ + causal-final *ért* ‘for’ → ‘why’

miként *mi* ‘what’ + *-kent* → essive-formal sg. ‘as a, like a’ (task, role, manner) || syn. *hogyan* form. adv. ‘how?, in what way?’ || syn. *ahogyan* form. adv. ‘as, like’

mikor adv. ‘when’

míg lit. adv. ‘as long as, while (of time)’ || ‘until’

mily poetic ‘how ...(!)’

milyen pron. ‘what’

mind pron. sg. ‘all, each of’

minden det. ‘every’

mindenik folk. ‘each, every one’; alt. *mindegyik* \leftarrow ‘all, every’ + *egyik* ‘one [of]’.

mindig *mind* ‘always’ (repetition) + term. ‘until’ *-ig*

minek *mi* ‘what’ + dat. *-nek* → ‘for what’

mint conj. ‘like’ || comp. different degrees ‘than’

mintha *mint* ‘like, as’ + *ha* ‘if’

mit interj. *mi* ‘what’ + acc. *-t*

mivel *mi* ‘what’ + instr. *-vel* ‘with’ || conj. ‘as (because)’

mondottál arch. *mondtál*, vb. *mond* ‘to say, tell’ + 2nd pers. sg. ind. past indef.

most adv. ‘now’

mosolygása *mosolygás* ‘smile’ + 3rd pers. sg. single poss. *-a*

motyogod vb. *motyog* ‘to mumble, mutter’ + 2nd pers. sg. ind. pres. def. *-od*

mult *múlt* rare, past part. ‘past’, inf. *múlik*

multból *múlt* rare, past part. ‘past’ + elative *-ból* ‘from, out of’

munkások *munka* ‘work’ + noun- and adj.-forming *-s* → *munkás* ‘labourer, worker’ + pl. *-ok*

N

nagy adj. ‘great’

nagyon adj. *nagy* ‘great’ + adv.-forming *-on* → ‘very (to a high degree)’

nap *nap* ‘sun, day’

nappal *nap* ‘day’ + instr. *-val* ‘with’ → *nappal*

nappalok *nap* ‘day’ + instr. *-val* ‘with’ → *nappal* + pl. *-ok*

napszamosokhoz *napszámos* ‘day labourer’ + pl. *-ok* + al-lat. *-.hoz* ‘towards’

napszülte *nap* ‘sun/day’ + vb. *szüл* ‘to give birth, bear’ + 3rd pers. sg. ind. past def. *-te*

napvilágra *nap* ‘sun/day’ + *világ* ‘world’ + subl. *-ra* ‘onto’

ne *nem* becomes *ne* in imperative, subjunctive

nevetni vb. *nevet* ‘to laugh’, inf. *nevetni*

néha adv. ‘sometimes’

néhány pron. ‘some (of us, you, them)’

nékünk lit. *néki* (alt. *neki*) ‘to/for him’ + 1st pers. pl. → ‘to us, for us’

néma ‘mute’

néznek vb. *néznek* ‘to look at smth’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef. *-nek*

nézzük vb. *nez* ‘to look at’ + 1st pers. pl. ind. pres. *-jük*
no interj. ‘well, now’

Ny

nyafog vb. ‘to whine’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

nyers adj. ‘raw’

nyirkos adj. ‘humid, damp’

nyitott vb. *nyit* ‘to open’ + 3rd pers. sg. ind. past indef || past part. *-ott*

nyomja vb. *nyom* ‘to weigh’ + 3rd pers. sg. ind. pres. def. *-ja*

nyugalmat *nyugalom* ‘serinity, peacefulness’ + acc. *-at*

nyugalom ‘serinity, peacefulness’

nyugalomban ‘serinity, peacefulness’ + innes. *-ban* ‘in’

nyugodt adj. ‘tranquil, calm’

O

odahallik vb. pref. (adv.) *oda-* ‘there’ + arch. vb. *hallik* syn. *hallatszik* ‘to be able to be heard, to sound, to be audible’
okos *ok* ‘reason, motive’ + ornative *-os* ‘smth with’ → ‘smart, clever, bright’

oly arch. pron. *oly* ‘so’

olyan arch. pron. *oly* ‘such, so’ + deadj. adv.-forming *-an*

olyanigen adj. *olyan* ‘such, so’ + *igen* ‘yes’ → emphatic affirmation, ‘yes indeed, exactly so’

olvassa vb. *olvas* ‘to read’ + 2nd pers. sg. inform. (or 3rd pers. sg.) subj. indef.

ondoltam vb. *gondol* ‘to think, plan, guess, worry’ + 1st pers. sg. ind. past *-tam*

ott demons. ‘there, over there’

Ó

óriás adj. ‘giant, huge, vast’

Ö

öleltem perfect. vb. pref. *meg-* + vb. *ölel* ‘to embrace’ + 1st pers. ind. past

önnön arch. emph. poss. adj. by duplication of pers. pron. *ön* (3rd pers. sg.) → ‘one’s own’

öntudat ‘self-awareness’

öreg adj. ‘old’

örök adj. ‘perpetual, eternal’

örökre ‘perpetual, eternal’ + subl. *-re* ‘onto’

örülj vb. *örül* ‘to rejoice’ + 2nd pers. sg. subj. indef. *-j*

összefogja *össze* ‘together’ + vb. *fog* ‘to hold’ + 3rd pers. sg. ind. pres. def. *-ja*

összekent *össze* ‘together’ + *ken* ‘smear’ → *összeken* + 3rd pers. sg. past indef. *-t*

összetört *össze* ‘together’ + vb. *tör* ‘to break’ + past. part. *-t*

Ő

ők pron. ‘they’

őrizz vb. *őriz* ‘to guard’ + 2nd pers. sg. inform. subj. indef.

őrt *őr* ‘guard’ + acc. *-t*

őrzi vb. *őriz* ‘to guard’ + 3rd pers. sg. ind. pres. def. *-i*

őz roe deer

P

papja *pap* ‘priest’ + 3rd pers. sg. sing. poss. *-ja*

paraszt sg. ‘peasant’

pára ‘moisture, mist’

pedig conj. expressing contrast ‘whereas, but, although’ or addition ‘and (by contrast)’

pihen vb. ‘to rest’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

pihensz vb. ‘to rest’ + 2nd pers. sg. inform. ind. pres. indef.

pihéi *pihe* ‘down, fluff’ + adj.-forming *-i*

piros ‘red’

pislog vb. ‘to blink’

poros *por* ‘dust’ + adj.-forming *-os* → ‘dusty’

porra *por* ‘dust’ + subl. *-ra* ‘onto’

porszem *por* ‘dust’ + *szem* ‘eye, speck’

pólusa *pólus* ‘pole’ + 3rd pers. sg. single poss. *-a* (‘his pole, pole of smth’)

puha adj. ‘soft, squishy’

R

rab ‘captive’

rak vb. ‘to put, set’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

raksz vb. *rak* ‘to set up, to build’, 2nd pers. sg. ind. pres. indef. *-sz*

raktár ‘warehouse, storage room’

ráadásul *ráadás* ‘addition, extra’ + essive ‘as, with the intention of’ *-ul*

rácsok *rács* ‘grid, grille’ + pl. *-ok*

ránk pron. *rá* ‘upon, on, unto him’ + 1st pers. pl. poss. single-poss. *-nk*

rántottam vb. *ránt* ‘to pull (suddenly)’, ‘to fry in bread-crumbs’ + 1st pers. sg. ind. past. def. *-ottam*

rászálltak pointed action *rá-* ‘on’ + vb. *száll* ‘to fly, land, to come down’ + 3rd pers. sg. past indef. *-tak*

ráugrott pointed action *ra-* ‘at’ + vb. *ugrik* ‘to leap/jump’ + 3rd pers. sg. ind. past. indef. *-ott* → *ugrott*

reggeli *reggel* ‘morning’ + adj.-forming *-i*

remélem vb. *remél* ‘to hope’ + 1st pers. sg. ind. pres. def

rend ‘order’

rezgő poetic, arch. vb. *rezg* ‘to tremble, quiver’ (alt. *rezeg*) + pres. part. *-ő*

rossz adj. ‘bad’

rólad pron. *róla* ‘about, off her’ + 2nd pers. sg.

röfftent *röffen* ‘to grunt once (of a pig)’

S

s poetic abbrv. *es* ‘and’ (does not count as a syllable)

sabadság *szabad* ‘free’ + *-ság* (state of being): ‘freedom’
+ acc. -at

sárga ‘yellow’

se alt. *sem*, *sem* ..., *sem* ... ‘neither ... nor ...’

sebed *seb* ‘wound’ + 2nd pers. sg. single poss. -ed

senkinek pron. *senki* ‘no one, nobody’

semmi ‘nothing’

semmiben *semmi* ‘nothing’ + innes. -ben ‘in’

semmjije *semmi* ‘nothing’ + 3rd pers. sg. single-poss. poss. -je

semmiképp *semmi* ‘nothing’ + adv.-forming -képp ‘in a certain way (-ly), as’, alt. *semmiképpen* → ‘by no means, not at all, in no way’

sikáltam vb. *sikál* ‘to scrub, scour (out)’ + 1st pers. sg. ind. past.def. -am

sincs contraction of *sem* (‘not either’) and *nincs* (‘there is not’) → defective vb. ‘there is no ... either, he is not ... either, not have ... either’ (3rd pers. sg. ind. pres. only)

sírni vb. *sír* ‘to cry, weep’ + inf. -ni

soha adv. ‘never’

sok adj. ‘much, many, a lot’

sokat *sok* ‘many’ + acc. -at

sokba *sok* ‘much, many, a lot’ + illative -ba ‘into’

sovány ‘slim, thin’, fig. ‘poor’

sötétben adj., subst. *sötét* ‘dark[ness]’ + iness. sg. -ben ‘in’

sugár ‘ray, beam (of light), jet, stream (of liquid), radius (geometry)’

súlyos *súly* ‘weight’ + adj.-forming -os → adj. ‘severe, austere’

sült vb. *sül* ‘to roast’ + past part. -t

süt vb. ‘to roast, shine’, 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

Sz

szabadulsz *szabad* ‘free’ + vb.-forming -ul + 2nd pers. sg. ind. pres. indef. -sz

szaladsz vb. *szalad* ‘to run’ + 2nd pers. sg. ind. pres. indef.

-sz

szalló vb. *száll* ‘to fly’ + pres. part. -ó

szavára szó ‘voice’, ‘word’ + 3rd pers. sg. single poss. -a → *szava* + subl. -ra ‘by, on [to]’ → *szavára*

szád *száj* ‘mouth’ + 2nd pers. sg. single-poss. poss.

szálaiból *szál* ‘thread’ + 3rd pers. sg. poss. -a + poss. pl. -i + elative -ból ‘from, out of’

száll vb. ‘to fly, to land, to come down’, 3rd pers. sg. ind. pres.

szállnak vb. *száll* ‘to fly, land, come down’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef.

számhoz *száj* ‘mouth’ + 1st pers. sg. single-poss. -m → *szám* + allat. ‘towards’ -hoz → *számhoz*

százannyit *száz* ‘hundred’ + *annyit* ‘that much, as much’ → ‘hundredfold’

szegénységemhez *szegény* ‘poor’ + abst. noun-forming -ség + 1st pers. sg. single-poss. -em + allat. -hez ‘to’

szelid adj. ‘tame (of an animal), gentle’

szemed *szem* ‘eye’ + 2nd pers. sg. single-poss. poss. -ed (but plural implied here!)

szemeim *szem* ‘eye’ + 1st pers. sg. mult. poss. -eim

szenedés vb. *szenved* ‘to suffer’ + noun-forming -és

szeress-e vb. *szeret* ‘to love’ + 2nd pers. sg. subj. + polar interr. -e

szeret vb. ‘to love, like’ + 2nd pers. sg. inform. (or 3rd pers. sg.) ind. pres. indef.

szereti vb. *szeret* ‘to love’ + 3rd pers. sg. ind. pres. indef. -i

szeretném vb. *szeret* ‘to love’ + 1st pers. sg. cond. pres. def.

szeretni inf. vb. *szeret* ‘to love’

szerettem vb. *szeret* ‘to love’ + 1st pers. sg. ind. past

széken *szék* ‘chair’ + super. -en ‘on’

szél ‘wind’

szénre *szén* ‘coal’ + subl. -re ‘onto’

szépen adj. *szép* ‘beautiful’

széthull vb. ‘to fall apart’, 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

- szétosztja** vb. pref. *szét-* ‘apart, around’ + *oszt* ‘dispense, divide, deal’ + 3rd pers. sg. ind. pres. def. *-ja*
 → ‘to distrivute, give out’
- szigorú** adj. ‘severe, strict’
- szilánkja** *szilánk* ‘chip, shard, splinter’ + 3rd pers. sg. single-poss. *-ja*
- szívem** *szív* ‘heart’ + 1st pers. sg. single poss. *-em* ‘my’
- szivemhez** *szívemhez*: *szív* ‘heart’ + 1st pers. sg. single poss. *-em* ‘my’ + allat. *-hez* ‘towards’
- szívükben** *szívükben*: *szív* ‘heart’ + 3rd pers. pl. single-poss. poss. *-ük* ‘their’ + innes. *-ben* ‘in’
- szíved** *szív* ‘heart’ + 2nd pers. sg. single poss. *-ed*
- szívesen** *szív* ‘heart’ + adj.-forming *-es* + adv.-forming *-en*
 → ‘heartily, gladly’
- szívében** *szív* ‘heart’ + poss. *-e* ‘his’ + innes. ‘in’ *-ben*
- szomszédunkba** *szomszéd* ‘neighbour’ + 1st pers. pl. single-poss. *-unk* + illative *-ba* ‘into’
- szorítja** vb. *szorít* ‘to press, constrict’, inf. *szorítani* + 3rd pers. sg. ind. pres. def. *-ja*
- szobában** *szoba* ‘room’ + innes. *-ban* ‘in’
- szótlan** *szó* ‘word, voice’ + privative adj.-forming *-tlan* ‘less’
- szössz** ‘harl, fluff’
- szövedéke** *szövedék* ‘fabric, cloth, web’ + 3rd pers. sg. single-poss. *-e*
- szövőszéke** *szövő* ‘weaver’ + *szék* ‘chair’: ‘loom’ + 3rd pers. sg. single-poss. *-e*
- szőke** adj. *sző* ‘blonde’ + dim. *-ke*
- szőtt** vb. *sző* ‘to weave’, past part.
- szunyókálva** vb. pref. *el-* ‘away’ + vb. *szunyókál* ‘to take a nap, to doze off’ + adv.-part. *-va*
- születtem** vb. inf. *születik* ‘to be born’ + 1st pers. sg. ind. past. indef. *-tem*
- szürke** adj. ‘grey’

- tagjaimban** *tag* ‘member’ + 1st pers. sg. poss. *-ja* + poss. pl. *-i* + 1st pers. sg. pers. *-m* + innes. *-ban* ‘in’ → *tagjaimban*
- takarót** vb. *takar* ‘to cover (protect)’ + pres. part. *-ó* → ‘cover, blanket’ + acc. *-t*
- talált** vb. *talált* ‘to find’ + past part.
- tájra** *táj* ‘landscape, region’ + subl. *-ra* ‘on[to]’
- tárgyat** *tárgy* ‘object, thing, subject’ + acc. *-at*
- te** inform. sg. ‘you’
- tedd** vb. *tesz* ‘to place, to put’ + 2nd pers. sg. inform. subj. def.
- tehettem** vb. *tesz* ‘to do’ + poten. *-het* + 1st pers. sg. ind. past
- teher** ‘burden, freight, load’
- teherpályaudvaron** *teher* ‘freight’ + *pálya* ‘track’ + *udvar* ‘courtyard’ + super. *-on* ‘on’
- tehervonatok** *teher* ‘freight’ + vb. *von* ‘to pull, draw’ + noun-forming *-at* → ‘freight train’ + pl. *-ok*
- települ** vb. ‘to settle (somewhere)’ + 3rd pers. sg. pres. ind. indef.
- teljen** vb. inf. *tellik* ‘to fill, get filled’ + 3rd pers. subj. indef.
- tenger** ‘sea’
- tengerfenékről** *tenger* ‘sea’ + *fenék* ‘bottom’ + delat. *-ól* ‘from, about, off’
- tenyérrel** *tenyér* ‘hand’ + instr. *-rel* ‘with’
- terád** pron. sg. *te* ‘you’ (here emph.) + pron. *rá* + 2nd pers. sg. ‘on, of you’
- terheim** *teher* ‘freight, burden’ + 1st pers. sg. poss. mult. poss. *-eim* → *terheim*
- termő** adj. ‘productive (plants, fruits), yielding, fertile, fruitful’
- testvér** ‘ sibling, sister, brother’
- téged** pron. *te* ‘you (sg.)’ + acc.
- tépem** vb. *tép* ‘to tear, rend’ + 1st pers. sg. ind. pres. def. *-em*
- térdig** *tér* ‘knee’ + term. *-ig* ‘up to’ → ‘knee-deep’
- tétovázva** vb. *tétova* ‘to hesitate’ (inf. *tétovazik*) → adv.

part. ‘doing smth hesitantly’

típegsz vb. *tipeg* ‘to toddle’ + 2nd pers. sg. inform. ind. pres.

tiszta adj. ‘bright’

tisztában adj. *tiszta* ‘clean, clear’ + comp. *-bb* + deadj. adv.-forming *-an* → ‘more clearly, cleanly’

toboz ‘pinecone’

tolatnak vb. *tol* ‘to reverse, back up’ + caus. *-at* ‘to make smth, smb do smth’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef.

totyogott vb. *totyog* ‘to toddle’ (syn. *tipeg*) + 2nd pers. form. ind. pres. indef.

tócsába *tócsa* ‘puddle’ + illative *-ba* ‘into’

többe *több* ‘more, several’ + illative *-be* ‘into (the inside of)’

törvényt *törveny* ‘law, principle’ + acc. *-t*

tővéhez *tő* ‘base of the stem of a plant’ + 3rd pers. sg. single-poss. *-e* ‘of’ → *töve* + allat. *-hez* ‘towards’ → *tővéhez*

tréfát *tréfá* ‘joke’ + acc. *-at*

tudja vb. *tud* ‘to know’ + 3rd pers. sg. ind. pres. def. *-ja*

tudok vb. *tud* ‘to know’ || aux. ‘can + inf.’ + 1st pers. sg. ind. pres. indef. *-ok*

túlsokat *túl* ‘beyond’ + adj.-forming *-só* → ‘opposite, far, other side’ + pl. *-k* + acc. *-at*

tüñődik *tüñődik* vb. ‘to ponder, wonder’

tüzek *tűz* ‘fire, passion’ + pl. *-ek* → *tüzek*

U

udvar ‘yard’

ugrál vb. *ugrik* ‘to jump’ + freq. *-ál* → ‘to bounce, leap (repeatedly)’

urak *úr* ‘master, lord’ + pl. *-ak*

ujságot *új* ‘new’ + noun-forming *-ság* (state of being) *rightarrow* ‘newspaper, news, novelty (rare)’ + acc. *-ot*

Ú

úgy adv. ‘so (in this/that manner)’; *úgy ... mint ...* ‘like’;

úgy ... ha ... ‘then ... if ...’

útjuk *út* ‘road’ + 3rd pers. pl. single-poss. poss. *-juk*

úr ‘Lord’ (the Christian god), ‘master’

Ü

ügyeskedhet vb. *ügyesked* ‘to be clever’ + 3rd pers. sg. ind. pres. potential *-het*

ütött vb. *üt* ‘to strike’ + 3rd pers. sg. ind. past indef. *-ött*

ütnek vb. *üt* ‘to hit’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef. *-nek*

V

vagónokon *vagón* ‘wagon’ + pl. *-ok* + super. *-on* ‘on’

vagy vb. *van* ‘to be’ + 2nd pers. sg. ind. pres. indef.

valahol pron. pref. *vala* ‘some-’ + interr. adv. *hol* ‘where?’ → ‘somewhere’

valaki pron. pref. *vala* ‘some-’ + pron. rel. arch. *ki* ‘who (the person(s) that)’ → ‘somebody, someone’

valamelyik pron. pref. *vala* ‘some-’ + interj. *myelik* ‘which, what’ → ‘one, any of’

valamiért pron. pref. *vala* ‘some-’ + *mi* ‘what’ → ‘something’ + causal-final *ért* ‘for’ → ‘for some reason’

vannak vb. *van* ‘to be’ + 3rd pers. pl. ind. pres. indef.

vas ‘iron’

vasat *vas* ‘iron’ + acc. *-at*

vaságyamra *vas* ‘iron’ + *ágy* ‘bed’ + 1st pers. sg. single-poss. *-am* + subl. *-ra* ‘on[to]’

vasútnál *vas* ‘iron’ + *ut* ‘way, road’ + adess. *-nál* ‘at, by’

vasszilánk *vas* ‘iron’ + *szilánk* ‘shard’

vágy ‘desire, longing’

válaszolhat *válasz* ‘reply, answer’ + vb.-forming *-ol* + poten. *-hat* + 3rd pers. sg. ind. pres. indef.

vált vb. inf. *válik* ‘to separate, grow apart’ + caus. *-t*

várod vb. *vár* ‘to wait’ + 2nd pers. sg. ind. pres. def.

velem pron. *vele* ‘with him’ + 1st pers. sg. → ‘with me’

veretni inf. vb. ‘to hammer’, alt. *veretés*

versemet *vers* ‘verse, poem’ + 1st pers. sg. single-poss. *-em*

+ acc. -et

verset *vers* ‘verse, poem’ + acc. -et

veszek vb. *vesz* ‘to take, grab, buy, get, consider, put on’ + 1st pers. sg. ind. pres. indef. -ek

vetettek vb. *vet* ‘to sow’, inf. *vetni* + 3rd pers. pl. ind. past. indef. -tek

végén *vég* ‘end, finish’ + 3rd pers. sg. single-poss. poss. -e + iness. -n ‘in’

végzem *vég* ‘end, finish’ + vb.-forming -ez → vb. *végez* ‘to finish, end, perform, do’ + 1st pers. ind. pres. def -em

véle poetic, arch. form of *vele* ‘with him’ **véletlen** ‘chance’

vén adj. ‘old’

vigyázva vb. *vigyáz* ‘to protect, pay attention’ + adv. part. -va result of action or simultaneous actions

világ ‘light (arch.), world’

világít *világ* ‘light (arch.), world’ + caus. vb.-forming -ít ‘to make smth ...-like’ + 1st pers. sg. ind. pres. indef. ‘to make shine’

vissza adv. ‘back[wards]’

visszaadja vb. *visszaad* ‘to give back’ + 3rd pers. sg. ind. pres. def. -ja

visszajössz vb. pref. *vissza-* ‘back-’ + vb. *jön* ‘to come’ + 2nd pers. sg. ind. pres. indef. -sz

virág ‘flower’

vizek *víz* ‘water’ + pl. -ek

volna vb. *van* ‘to be’ + 3rd pers. sg. cond. pres. ‘would be’

volt vb. *van* ‘to be’ + 3rd pers. sg. ind. past indef.

vonat vb. *von* ‘to pull, draw’ + noun-forming -at → ‘train’

Zs

zöld ‘green’

zsenge ‘first born, young, immature’

